

думи за автономията като една културна необходимост, която трѣбва да се гарантира на Университета по законодателенъ редъ, — може би казваме, срѣщу всичко туй да ни се противопостави краснорѣчивия фактъ отъ 4-и януарий, който не оставя никакво съмнѣние, че въ България и най-изричния специаленъ и — което е по-важно — дори основния законъ на държавата е безсиленъ да гарантира — не нѣкаква си свобода за мисълта на мислящия, — не нѣкаква си „абстрактно“ уважение къмъ човѣшката личност, но и най-елементарнитѣ и най-реални граждански права! Фактътъ е дѣйствително несъмнѣнъ, но неговото значение е съвсѣмъ друго. „Правото“ да дѣйствува противъ всѣки законъ и всѣки здравъ разумъ — по свои „висши“ внушения — всѣки пътъ, когато това се диктува отъ онесвѣстяване и лакейски инстинкти, — това „право“ ще си запазятъ и въ бъдаще всички български правителства, които би състояли отъ културни диваци и отъ държавни прѣстѣпници. И никой разуменъ човѣкъ нѣма да иде да търси у духовни божещи благоговѣние прѣдъ великитѣ духовни блага на културата, или уважение къмъ носителитѣ и символитѣ на тия блага... Но именно затова 4-и януарий блѣскаво доказва и държавническата необходимост и великото морално значение на гарантирани съ законъ права и свободи. Ако въ България бѣха невъзможни правителства съ хоттентотски понятия за законъ, редъ и национална честъ, тогава щѣха да станатъ излишни и всѣкакви законоположения за духовни блага. За да може едно прѣстѣпническо прави-